

PEKKA MANNINEN Äänislinna

Äänislinna

Pekka Manninen

Äänislinna

SAGA Egmont

Äänislinna

Cover image: Shutterstock

Copyright ©2011, 2023 Pekka Manninen and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727048901

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Tuleeko joku?
Älä pelkää, itse kevät
siellä humisee –
se on tulossa.
Tule tähän.
Pian, anna tänne huulesi.
Murretaanko ovea?
Ei – jäät vain lähtevät...

Jevgeni Jevtušenko, *Babi Jar*
(Suom. Pentti Saaritsa)

1.

Seinällä oli iso valokuva, jossa vakavaimaiset sotilaat kantoivat suurikokoista, lyhyessä tangossa velttona roikkuvaa Suomen lippua. Pioneerit tekivät kunniaa polkupyörien päältä, taustalla oli hyökkäysvaunuja ja niiden eteen oli ryhmittynyt ilmeettömiä panssarimiehiä. Kehykseen oli liimattu lappu, jossa luki ”Paraati 12.10.1941.” Wolff etsi valokuvasta yleisöä, valloitetun kaupungin asukkaita, mutta kadunvarrella oli järjestetty vain suomalaisten sotilaitten rivistöjä. Taustalla oli palaneita rakennuksia, raunioita ja rapaisia katuja, jotka olivat juuri täyttyneet ohimarssia tekevästä paraatijoukoista. Eräässä rivissä seisoivat sotilas, jonka pää oli paketoitu kääreeseen, kuin valkoiseen turbaaniin. Se erottui silmiinpistävästi muuten harmaasta joukosta. Sotilaan pää oli hieman kumartunut eteenpäin ja hänen suunsa oli auki aivan kuin hän huuttaisi jotakin. Huuto oli jähmettynyt sotilaan huulille, eikä Wolff ollut varma, kärsikö sotilas kivuista vai oliko hänen suunsa avautunut johonkin ohjesäännön mukaiseen tervehdykseen.

Pienehkön pöydän takana istui nuori toimistolotta Eila. Peremmällä työskenteli upseereita, aliupseereita ja sotilasvirkamiehiä. Toimiston ovi kävi koko ajan. Wolff seurasi erästä upseeria. Tämä ryhdistäytyi asentoon ja ojensi kaulansa oven sulkiessaan aivan kuin ovea olisi pitänyt kohdella kunnioittavan sotilaallisesti.

Wolff osoitti kysyvän näköisenä Eilalle erästä seinälle asetettua kuvaa ja kysyi, mistä siinä oli kyse. Viisi lottaa pesi raskaasti kalustettua konttorihuonetta. Lattialla oli kolme sinkkiämpäriä, mäntysuovan kappaleita ja lattiaharja. Kuvassa luki ”Kuusisen kabinetti 1941”. Eila otti Wolffin komennuspaperit vastaan ja heilautti hiuksiaan viehkeästi.

– Ryssän haju lähtee, mutta paljon menee suopaa.

Eila puhui reippaasti matalalla, sointuvalla äänellä ja käveli vauhdilla aukoen ja sulkien laatikoita järjestäessään papereitaan ja kansioitaan. Eila oli kuin elokuvanäyttelijä Ansa Ikonen läpimurtoelokuvassaan *Vaimoke*. Wolff oli nähnyt elokuvan ja hänestä Ansa Ikonen oli siinä rasittava ylilyövässä tekopirteydessään. Wolff tiesi, että reipastelu voi olla aluksi viehättävää, mutta muuttuu pian sietämättömäksi.

Wolff oli saapunut Äänislinnaan ilmoittautuakseen palvelukseen everstiluutnantti Kevätsaarelle. Tämän esikunta oli löytynyt kyselemällä. Se sijaitsi Petroskoin vanhassa hallintokorttelissa, joka oli välttynyt tuholta. Hallintorakennukset oli otettu suomalaisen miehityshallinnon käyttöön. Ikkunoista avautui Lokakuun 25. päivän aukio, joka oli nimetty Talvivalatsin valtauspäivän mukaan. Wolff vilkaisi ulos ja näki keskellä aukiota graniittijalustan. Eila sanoi, että sen päällä oli ennen kaupungin valtausta ollut Leninin patsas. Nyt siinä oli kenttätykki, jonka piippu oli suunnattu kohti Moskovaa.

Kaakossa olivat pahoin vaurioitunut Onegan tykkitehdas ja urheilukenttä. Pohjoisessa sijaitsi Korkeimman neuvoston talo eli Kuusisen palatsi, josta toimiston valokuva oli otettu.

Eila sanoi Kevätsaaren matkustaneen Joensuuhun Itä-Karjalan sotilashallinnon esikuntaan. Wolff kuuli tuon esikunnan nimen nyt ensi kertaa ja se jäi kaikumaan hänen pääkopassaan.

– Tulkaa torstaiaamuna kello kahdeksan, minä ilmoitan teidät saapuneeksi. Jättäkää komennuspaperinne, toimitan ne eteenpäin. Tervetuloa nyt vain Äänislinnaan!

– Mitenkäs majoittuminen? Wolff kysäisi matkan rasituksista käheällä äänellä.

– Teidät majoitetaan ainakin aluksi päällystön asuntolaan Gogolin kadulle.

– Mitähän täällä voisi tehdä? Tarkoitan siihen saakka, kunnes otan vastaan tehtäväni.

Suomalaiset olivat vallanneet Petroskoin lokakuun alussa ja nimenneet sen uudelleen. Äänislinna – nimessä oli ripaus sotaista järkkymättömyyttä. Wolffista nimi oli myös sointuisa. Juuri nyt kaupunki kärvisteli kireän pakkasen kourissa. Pakkaseen yhtyi Ääniseltä puhaltava itsepintainen viima. Wolffia palelsi, mutta hän ei huomannut sitä. Hänen sieluntilansa oli sulkeutunut fyysisiltä aistimuksilta; hän koki huumausta, jonka aiheutti läsnäolo tarunhohtoisessa kaupungissa.

Jokainen vaikutelma painui Wolffin sieluun kuin pehmeään vahaan jättäen siihen jälkensä.

Pian junasta astuttuaan Wolff oli havainnut saksalaisen upseeriryhmän, joka astui kovaäänisesti keskustellen heitä odottavaan mustaan umpimalliseen henkilöautoon. Heidän

joukossaan oli myös suomalainen upseeri. Miehiltä kului hetki, ennen kuin he onnistuivat selvittämään, kuka istui edessä ja kuka takana. Wolff ajatteli, että saksalaiset puhuivat kovalla äänellä, koska olivat suurvallan kansalaisia. Kovaäänisyys viesti kuulijoille, että puhujat olivat heidän yläpuolellaan ja heidän sanansa olivat tärkeämpiä kuin muiden, vaikka niitä ei ollut osoitettu sivullisille eivätkä ne merkinneet kenellekään mitään sen kummempaa. Seuraava havainto oli vankijoukko, joka lapioi lunta rautatieaseman edustalla. Nämä olivat hiljaisia, tuskin uskalsivat avata suutaan. Vastakohtaisuus turkiskauluksisiin univormuihin pukeutuneiden, hyvin syöneiden upseerien ja nälkiintyneiden ryysyläisten välillä oli räikeä. Vangit olivat luisevia, heidän poskensa olivat lommoutuneet, silmät olivat vajonneet syviin kuoppiinsa, he olivat likaisia ja heistä levisi tunkkainen haju. He eivät ilmeisesti olleet peseytyneet pitkään aikaan puhumattakaan, että heidän vaatteitaan olisi pyykätty. Wolffilla oli repussa paperiin käärittyjä voileipiä: Hän ei kuitenkaan katsonut soveliaaksi tarjota vangeille ruokaa. Hän arveli sen olevan ohjesäännön vastaista. Luultavasti joku sotilasviranomainen vastasi vankien ruokinnasta.

Taaempana seisoskeli kolme vartiomiestä kiväärin selässä. Niin oli helpompi huijota käsillä ja pitää itsensä lämpimänä. Wolff ajatteli, että he ehkä olivat liian luottavaisia. Kolmea vartiomiestä kohti oli tusinan verran vankeja. He olisivat saattaneet yllätyksen turvin riisua vartiomiehet aseista. Vilkaistessaan toistamiseen Wolff kuitenkin totesi, että vangit olivat alistuneet vankeuteensa. He olivat vetäneet päänsä hartioden väliin, mikä viesti luopumisesta. He eivät ehkä niinkään pelänneet, vaan he tunsivat tilanteensa ja sen ehdot. He halusivat olla hyviä vankeja. Nämä ihmiset eivät ryhtyisi

mihinkään uhkarohkeaan yritykseen, he eivät etsineet yllätyksen mahdollisuutta. He eivät havigelleet sankaruutta. He toivoivat, että kaikki jatkuisi ennallaan mahdollisimman vähin muutoksin, koska jokainen muutos saattoi olla muutos huonompaan.

Wolff jäi hetkiseksi seurailemaan innottomasti työskenteleviä vankeja. Kannettuaan lumen kasasta toiseen, he pian kantoivat saman lumen takaisin. Vangeilla teetettiin siis turhaa työtä. Tämä oli Wolffista hämmentävää. Tämä tapahtui vartijoiden johdolla. Vartiomiehet eivät sen kummemmin piitanneet vangeista, vaan kuluttivat aikaansa puhelemalla tyhjämpäiväisyyksiä ja hekottelemalla lämpimikseen kaksimielisille sutkauksille. Toinen vartiomiehistä huomasi Wolffin, joka oli jäänyt seisoskelemaan rautatieaseman edustalle ja kävi nykäisemässä vankia hihasta. Vanki kaivoi laajan palttoon sisuksista ikonin, jota vartiomies ehätti esittelemään Wolffille. Ikonissa oli Konevitsan Jumalanäiti aikuiskasvoinen Kristus-lapsi sylissänsä. Vartiomies pyysi ikonista 50 markkaa. Wolff maksoi pilkkahinnan ja näki vartiomiehen jakavan rahat liikeyumppaninsa kanssa. Vangeilla ja vartijoilla oli yhteisiä etuja. Vartijat halusivat vankijoukon työskentelevän asemalla pitkään, jotta he voisivat jakaa ikonikaupasta saatavan tuoton.

Rautatieasema oli ruma kuin rivi kenkälaatikoita, joista keskimäinen oli unohtunut pystyasentoon. Sen julkisivuun oli ripustettu iso kyltti: Äänislinna. Ei voinut välttää ajatukselta, että kaikki oli jollakin tavalla tilapäistä. Suur-Suomeen liitetyn Itä-Karjalan pääkaupungin katujen nimet olivat vielä entisellä, bolševistisella kannalla: Karl Marxin katu, Friedrich Engels, Lenin... Kaikki tuntui olevan muutoksessa. Millaisessa, sitä hän ei osannut määritellä.

Wolff kulkeutui harhaillen Olonetskaja ulitsalle. Kadun varrella oli kylmilleen jätettyjä karjalaistyyliisiä puuröstellöitä pärekattoineen. Jotkut olivat käyttökelvottomiksi palaneita. Lumipeite oli kuorruttanut talot. Osa niistä, paremmin säilyneet, muistuttivat erehdyttävästi piparkakkutaloja valkuaiskuorrutuksineen.

Olonetskaja ulitsan varrella oli leiri. Pitkään aitapaaluun oli naulattu laudoista tehty kilpi, jossa luki suomeksi ja venäjäksi: KESKITYSLEIRI. VANKIEN KANSSA PUHUMINEN AMPUMISEN UHALLA KIELLETTY! Pari metriä korkeilla piikkilangoilla eristetty alue koostui kaksikerroksisista taloista ja joistakin ulkorakennuksista. Talot olivat huonokuntoisia. Osa ikkunoista oli rikki ja niitä oli tukittu vanerinpaloilla.

Sotilas jakoi vangeille ruokaa piikkilankojen takana. Jotkut vangeista olivat peittäneet kasvonsa kaulaliinoin ja rievuin pakkasta ja Äänisen viimaa vastaan. Kaikki olivat kehnosti vaatetettuja, palelivat ja hakkasivat kylkiään. Jostain syystä lapset eivät hyppineet ja huitoneet. He vain seisoivat paikoillaan tuijottaen laajentuneilla silmillään Wolffia, joka oli seisahtunut aidan taakse seuraamaan vankien ruokintaa.

Vangit ojentelivat rikkinäisiä ja ruosteisia emali- tai pläkkiastioitaan ja tönivät toisiaan. Joillakin oli ilmeisesti suomalaisilta saatu tai varastettu pakki. Vartiosotilas huitaisi joltakin etuilijalta vadin ja soppa läikkyi pitkin maata. Lapset konttasivat ja yrittivät kaapia lusikoillaan vetistä soppaa jäisestä maasta. Yritys valui hukkaan. Liemi oli jo jäänyt. Se ei kuitenkaan hillinnyt raapimista. Jotkut yrittivät turhaan käsillään sulattaa jäätynyttä keittoa.

Naiset, monet melko ikääntyneitä, säästivät aineksia joko tulevaa valmistusta tai kaikkein pienimpiä varten. Nämä – noin

viisivuotiaat ja nuoremmatkin – eivät kyenneet puolustamaan etujaan. Wolff ihmetteli, miksi näin pieniä lapsia oli laitettu leiriin piikkilanka-aidan taakse. Ainakaan heitä ei voinut käyttää työvoimana. Ilmeisesti he olivat joutuneet leiriin vanhempiansa kanssa.

Yksi lapsista itki kovalla äänellä suoraa huutoa. Kiljuessaan hän piti peukaloa suussa ja katsoi Wolffia ilmeettömästi. Lapsi ei enää tajunnut edes huutavansa. Parkuminen oli jäänyt päälle. Se ärsytti Wolffia. Lapsen kasvot olivat tummanruskeat, likaiset ja ryppyiset kuin vanhuksella. Wolff muisti aikuiskasvoisen Jeesusken Konevitsan Jumalanäidin sylissä. Jostain syystä hän tunnusteli ikonia leipälaukussaan. Enemmän kuin sydäntä särkevä kirkuminen Wolffia häiritsi lapsen vanhuksenkasvot. Aivan kuin tuo pienokainen olisi kokenut jo kaiken, sodan koettelemukset, sairaudet ja kuoleman.

Vanha nainen antoi lapselle palasen leipää. Lapsi alkoi imeä leipää ja pureskeli sitä välillä. Hän ei saanut hampaillaan kovasta, jäisestä kannikasta irti mitään eikä lopettanut monotonista ulvontaansa.

– Tukkikaa nyt, jumalauta, sen kakaran turpa, taikka muonan jako loppuu justiin! sotamies huusi. Wolffin olo helpottui, kun joku muukin oli ärtynyt piinallisesta vollotuksesta. Joku vaimoihminen alkoi touhuta penskan ympärillä.

Vartiosotilas jatkoi hajamielisesti vankien muonittamista. Hänen huulestaan roikkui paperossi. Siitä tipahteli tuhkaa soppakanuunaan. Wolff oli jossain lehdykässä nähnyt karikatyyrin suomalaisesta jermusta karvalakki vinossa ja sätkä roikkuen suupielessä lausumassa jotakin moukkamaista. Wolff ihmetteli saattoiko tuollainen olla voittoisan armeijamme

tyypillinen sotilas. Missä oli *Ateenalaisten laulun* nuorukainen kutreissaan nuorteat, tuoksuvat kukkaset?

Sotilas teki Wolffille huolimattomasti kunniaa heilauttamalla tyhjän rukkasan otsaansa. Rukkanen oli kiinnitetty narun pätkällä manttelin napinreikään. Siinä se roikkui kuin irrallaan retkottava ruumiinjäsen. Mies ei tervehtiessään edes vaivautunut katsomaan Wolffin suuntaan.

Tervehtiminen ei ollut ohjesäännön mukainen. Päinvastoin: se loukkasi alkeellisintakin sotilaallisuutta, mutta Wolff ei puuttunut asiaan. Hänestä olisi ollut joutavaa rähistä sotamiehelle tervehtimissäännöistä astuttuaan sotapolullaan vasta muutaman varovaisen askeleen. Eikö hänen olisi pitänyt tervehtiä tuota sankarisotilasta? Wolff mietti, mitä kaikkea mies oli kenties käynyt läpi ennen Äänislinnaa. Mies oli ikänsä perusteella jo talvisodan veteraani. Wolffin oli vaikea tuntea olevansa miehen yläpuolella vain siksi, että hän omisti ruusun kauluksessa. Wolff oli ansainnut sen istumalla siistissä luokahuoneessa ja harjoituksissa länsirannikon turvallisissa metsissä. Hän oli seurannut sotilaskodin lämpimässä lehdistä, miten suomalaisjoukot olivat edenneet voitosta voittoon Karjalan rintamilla. Tämä mies oli ollut mukana, palellut, nähnyt nälkää ja menettänyt tovereitaan verisissä taisteluissa.

Matka Niinisalosta Äänislinnaan oli ollut pitkä ja monivaiheinen. Loppumatkasta juna oli hidastellut ja seisonut pitkään, usein tuntikausia pienillä asemapaikoilla. Toisinaan juna oli seisahtanut keskelle metsätaivalta ja puuskuttanut paikoillaan pitkiä aikoja.

Wolff oli välillä luonut silmäyksen ulos vaunun ikkunasta. Kultainen kirkon kupoli ja rista kiittelivät toisinaan talven

valossa. Hiljaiset, lumiset kuuset ilmaisivat kalmiston paikan. Kaikki oli tyyntä, rauhaa. Oli kuulunut vain kiskojen kiireetön kolke. Hanget hehkuivat puhtaina sokaisevassa auringonvalossa. Taivas oli kuulas ja pilvetön. Piti ponnistaa uskoakseen, että oli sota. Wolff ajatteli, että jossain tuolla, sankkojen korprien siimeksessä, Suomen sotaväki oli kaivautunut aseisiin. Wolffin ajatukset riensivät rintamalle. Hän oli vahva, valmis sotaan. Juuri tuolloin, kesken erään seisauksen, Wolff oli kokenut ilmestyksenomaisen kuolemattomuuden tunnun. Hän oli kuullut selkeän lauseen, joka oli kantautunut epämääräisestä suunnasta. Se oli ollut sekä lempeä että käskävä: ”Sinä et kuole.” Wolff oli noussut ylös ja katsellut ympärilleen. Hän oli luullut ensin, että joku leikki hänen kustannuksellaan. Kaikki vaunuosaston matkustajat olivat istuneet liikkumatta paikoillaan ja katselleet ulos. Wolff oli hengittänyt syvään, hengitys oli tihentynyt hänen ajattellessaan itseään johtamassa jalkaväkiosastoa lumisessa metsässä. Korkeiden kuusien latvat olivat kurkottaneet taivaan kanteen. Hiljaisuuden keskellä oli kuulunut harvakseltaan vain pakkasen teräviä paukahduksia. Kuva, jonka hän oli nähnyt silmiensä edessä, oli kuin jostain elokuvasta, tai sitten se oli ollut uni, hyvin elävä ja todentuntuinen. Wolffin sydämen lyönnit olivat kohonneet rinnassa kaulaa kohti. Hän oli ollut kuulevinaan konekiväärin raskaan papatuksen ja kranaatinheittimen ulvahduksen. Hänen kämmenensä olivat kostuneet jännityksestä, hän oli johtanut miehensä rynnäkköön...

– Suosittelen lämpimästi Lottahovia, Eila sanoi. – Se on kaupungin paras ravintola, se löytyy Neuvostokadulta. Siellä saatte laatuun käyvän illallisen ja voitte seurustella muiden upseerien kanssa.

- Kiitos, mutta en tiedä...en tunne täällä ketään.
- Kyllä te pian tutustutte.
- Milloin itse saavuitte tänne? Wolff kysyi.
- Melkein heti valtauksen jälkeen.
- Jäättekö Äänislinnaan?
- Siltä näyttää, vaikka haluaisin kyllä rintamalle. Kaikki pyrkivät nyt Äänislinnaan. Se on muodikasta. Mutta täällä päivät ovat pitkiä ja työtä riittää. Helsingissä moni luulee, että täällä kohooa jokin sankaruuden kakku, josta kukin voi leikata sopivan kokoisen viipaleen.

Wolff tunnusteli mielessään Eilan sanoja. Wolff yritti löytää niistä jonkinlaista rohkaisevaa viestiä, mutta sanat olivat kuin Wolffille osoitettu piikki. Wolff ei olisi tunnustanut kenellekään havittelevansa sankaruutta. Sotakoulut olivat opettaneet kylmää harkintaa. Sankarirunous oli kuitenkin vaikuttanut Wolffiin, kuten kenen tahansa nuoren mieleen. Hän oli altis romanttisille vaikutteille. Hänen oli vaikea erottaa juhlapuheiden, laulujen ja runouden ylevöittävää henkeä sodan todellisuudesta, koska hänellä ei ollut siitä kokemusta.

Wolff alkoi salaa tutkia Eilaa. Eila oli Wolffille enemmän kuin kuka tahansa toimistolotta. Eila oli ensimmäinen nainen, jonka Wolff oli kohdannut sodassa tai oikeastaan sodan odotushuoneessa. Wolff ei ollut vielä *siellä*. Hän oli turvallisen kotirintaman ja varsinaisen sotatoimialueen välillä, siirtymätilassa kohti jotakin tuntematonta ja hän etsi kiihkeästi suuntaviittoja, kenties jopa ennusmerkkejä. Wolff tahtoi etsiä väylän, jota kautta lähestyä tyttöä. Epävarmuus tihkui Wolffista kuin pihka tervaksesta. Tyttö oli hieman kopea ja se sai hänet näyttämään isokokoisemmalta kuin tämä todellisuudessa oli. Wolffia kiusasivat myös Eilan suuret jalat, sillä hän ei sietänyt

isojalkaisia naisia. Eila käveli luonnottoman pitkin askelin ja hänen takamuksensa laskeutui kävellessä alas aivan kuin olisi juuri valmistautumassa hyppyyn.

Wolff poti alemmuutta Eilaa kohtaan. Eila oli jo äänislinnalainen. Kaupunki salaisuuksineen oli kietoutunut Eilan ympärille. Vaikka Äänislinna oli pieni, lannistettu kaupunki ja sodan pahoin ruhjoma, se näyttäytyi Wolffille suurena, salaperäisenä haasteena. Wolff oli vasta junan tuoma, eksyksissä ja neuvoton. Hän ei tuntenut tämän kaupungin sokkeloita, sen tapoja ja sääntöjä. Eilalle ne olivat jo tuttuja. Hän oli täällä kuin kotonaan. Wolff ei rohjennut lähestyä Eilaa arkisen suorasukaisesti, vaan katsoi tyttöä etäämpää, turvallisen eikenenkään-maan takaa. Eilalla saattoi hyvinkin olla jo seuralainen. Hän olisi saattanut kokea Wolffin lähestymisen kiusallisena.

Wolff yritti siirtää ajatuksiaan sotaan. Wolff lähetettäisiin ehkä jo ylihuomenna rintamalle. Se olisi helpotus. Wolffia oli alkanut ahdistaa mahdollisesti lähestyvä naisen valloittamisen vaiva. Siihen liittyvät kuviot, teeskentely, tyhjän puhuminen, kiertely ja kaartelu, ansojen asettelu ja niihin lankeaminen, nokkela sanailu... kaikki tuo oli Wolffista tuskastuttavaa. Sotaan lähtö olisi selkeämpää. Siinä vallitsivat yksinkertaiset säännöt, käskyt ja komentosuhteet arvojärjestyksineen. Sattumalta hän vilkaisi toimiston seinällä olevaan peiliin. Hän sukaisi hiuksiaan, oikaisi ohimennen solmiotaan ja käänsi selkensä kuvajaiselleen kuin olisi ollut vähällä jäädä kiinni näpistyksestä.

Nyt oli kuitenkin vain kulutettava aikaa. Runsas vuorokausi tuntui yllättävän pitkältä. Ajatus vetäytymisestä yksinäiseen upseerimajoitukseen ei houkutellut. Wolff tarvitsi seuraa. Eila oli ensimmäinen, jonka kanssa hän oli päässyt puheisiin. Se oli hyvä

Suomenjuutalaisen upseerin jaakobinpaini jatkosodan suomalaisella keskitysleirillä.

Suomi on valloittanut Petroskoin, jota kutsutaan nyt Äänislinnaksi. Emmanuel Wolff, vaasalainen upseeri saapuu kaupunkiin odottamaan rintamalle pääsyä, mutta hänet määrätäänkin toisiin tehtäviin: Wolffin on valvottava keskitysleirin rakentamista venäläisille.

Wolffin kohdatessa keskitysleirin raakuuden hänen idealisminsa karisee nopeasti, ja leirin vartijoiden sadistiset teot ravistelevat Wolffia syvästi. Samalla Wolff yrittää saada selkoa tapaamastaan salaperäisestä lotasta Sylvistä. Mitkä ovat naisen todelliset aiheet?

Rohkea sotateos nostaa esiin Suomen ja Saksan vaietun liittolaisuuden ja yllättää monitahoisuudellaan.

Pekka Manninen on jyväskyläläinen pitkän linjan toimittaja ja kirjailija. Manninen debytoi romaanilla Kiimakangas, joka oli ehdolla Helsingin Sanomien kirjallisuuspalkintoon.